

Szerkesztési iroda

Sepsi Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hova
a lap szellemi részét illető
kérdésekkel küldendők.

Kiadó hivatal:

POJLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bármilyen intézendők.

NEMEREI.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint kétszer,
csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben hához hordva, vagy
titékre postán külvé.
Egész évre ... 6 fit — kr.
Fél évre ... 3 fit — kr.
Negyedévre ... 1 fit 50 kr.
Hirdetelmények díja:
3 hasalos petty-sorost, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltter sora 15 kr.

Budapest, 1879. június 2.

n. — Furcsa isten teremtese ez a mi egye-
sült ellenzékünk! Természete majd a véglete-
kig lehangolt, majd a végletekig exaltált: tem-
peramentuma sohasem a közönséges emberi,
bujja örökké nőbe nagyságu, embergyűlölete
mindig timoni mélységű, s lelkesedése folyton
arkangyali szárnyalásu s főképp érzelmeinek,
nézetének gyors változtatása a valódi gyermek-
kor legghamisítatlanabb kép-előidéhez hasonló.

A közönségnek az egyesült ellenzéki bu-
bánat ömlegetésében, timoni embergyűlölete át-
közödésában s lelkesedése dithyrambusaiban
már volt mostanáig alkalmi gyönyörködni,
nem akarunk tehát e fejezetekhez új adalek-
kal szolgálni. Alkalmunk van most az egyesült
ellenzéki észjárás ideges forgandóságának s vé-
lemény változtatás gyermekiesen gyakoriságá-
nak illusztrálására egy eklatáns példával.

Mi az ellenzéknek Erdély, s az erdélyi
magyarország, s különösen a székelység ak-
kor, midőn ott valamilyen képviselői szék me-
güresedik, s az annak meghívására kiindult
ellenzéki szárnypöbálgatásnak újság útján való
portálására váratik idő és környülállás! Ily al-
kalommal az ellenzéki sajtó előtt nincs oly
drága elnevezés, oly édes hízegés, oly becéző
epitheton, melylyel az ő kedves Erdélyt fel-
ruházni méltónak ne tartaná. Ilyenkor Erdély
a magyar korona gyöngye, az erdélyi magyar-
ság a magyar fajnak büszkesége s különösen
a székelység az összes emberi nem kiragyogó
csillaga; ilyenkor sürti forgáombá jőnek az er-
délyi póttáknak szülőföldjeiket dicsőítő versei
és surú emlegetésnek örvend Petőfi híres köl-
teménye a dicső el nem fajult székely vérről.
S aztán ha a jeles egyesült ellenzéki kirándu-
lás esetleg a dicső gyöngybeli Erdélyben, vagy
a kitünő székelyek közt nagyot talált bukni,
mennyire megváltozik akkor az ellenzéki saj-
tónak véleménye!

TÁRCA.

A senki gyermeke.

— Egy orvos emlékeiből. —

X. grófnő igen kedves, szeretetre méltó ur-
hölgy. Valamikor igen szép lehetett: Budapest
egész előkelő ifjúsága rajongott utána. Udvarlók
csapongtak körül, mint méhek a virágot s hány
akadt volna olyan, a ki életét áldozta oda örömet,
ha csak egy pillanattig is mézet szíhat e virág szir-
máiról.

De a grófnő érzéketlen maradt. Meghallgatta
a bókokat, mosolylyal viszonozta az epedő pillan-
tásokat s egy-egy titkos, benső kézzortásra nem
vonta vissza kacsóját, -- de ennél tovább nem
ment soha. Kegyetlen és kéréllhetetlen maradt,
s azonnal márványszoborrá változott, mihelyt
valamely udvarlója bizalmasabb közeledésre hitte
magát feljogosítva. E szó: „vakmerő!” senkinek
az ajkáról nem hangzott oly fagyaszon, mint ezek-
ről a szép ajkáról, melyek oly tébolyítólag tudtak
mosolyogni.

— Ennek a nőnek nincsen szíve. Eltévesztette
hivatását, mikor nem lett apáca fejedelemasszony,
ha még csak nőül sem ment senkihez. — Ez volt
róla a közvélemény.

Folytak érte a párbajok: — de őt azok soha
nem kompromittálták. Egy csinos huszárkapitány
— perse gróf — főbe is lötte magát: miatta: de
az őt nem indította meg. Mulatt, mosolygott,
kacérokodott tovább estélyeken, bálokon, szalonban
és fürdőhelyeken.

S a grófnő nem is ment férjhez soha. Mikor
az udvarlók úgy kezdték találni, hogy itt csak-
ugyan hiába való minden ostrom: sőt hogy, bár
a grófnő még mindig elragadóan szép, de már túl
van azon a korban, a mikor még érdemes volna
egy egész életet szentelni az utána való hű epe-
kedésnek: a grófnő, mint valami ügyes diplomata

Még nemrég volt, mikor az ellenzéki sajtó
ennyire dicsőítette, becézgette Erdélyt s az ot-
tani magyarorságot. Ma — gyorsan változó idő
— ma már csak roszt tud mondani róla, s ha
szól, hangja a lenézésé, s legfőlebb a könyörü-
letes sajnálkozásé.

Mi okozta a változást? Mely szerencsétlen
körülmény rontotta meg az ellenzéki sajtónak
Erdély iránt tanúsított nem régi kitünő jó akar-
atát?

Mi más okozhatta volna, mint Tisza Kál-
mán, ki az ellenzék hirdetése szerint minden
rosznak okozója e világon és specialter a ma-
gyar földön. Tehát Tisza Kálmán állt itt is a
erdélyi magyarság elé? hogy az ellenzéki jó-
akarát ragyogó napja a szegény erdélyi ma-
gyarságra rá ne süthessen többé?!

No most az egyszer nem süthető rá Ti-
szára e minden boszút kihívni képes roszt
akarát: jelenleg Tisza az egyesült ellenzék s
erdélyi magyarság közisajnos meghasonlásban
csak passzív szerepet visz.

Az egyesült ellenzék most tudniillik azzal
vádolja az erdélyi magyarságot s különösen a
székelységet, hogy Tiszát bálványok imádjá
s tömjénihez neki! Méltán megbortránkoztató vád
az igazhitű ellenzéki ember előtt: bálványt tar-
tani tiszteletben, s hozzá Tiszát emelni ily tisz-
teleire méltó bálványul! Rémitő elfajulása az
erdélyi ember természetének: a sepsiszent-
györgyi választó kerület a képviselőjének Ti-
sza Kálmánnak ünnepléses fogadtatására készül
sőt — mi több — arcképét le is festette Ba-
rabással Sepsi-Szgyörgy városa s a tanácsster-
mében kifüggeszteni szándékozik.

Nem méltán haragszik e hát az egyesült
ellenzéki sajtó, s nem dicsérhetjük e inkább
még mértékletességét s önmagán gyakorolt
vezeklői uralmát, midőn e miatt Erdélyt egy-
előre nem indítványozza Vajtának orosz pesti-
ses falu felégettetési sorsára juttatni, s e he-

lyett csak megvetőleg azt a bélyegző mondást
vágja árva fejéhez: „Erdélyben még lehet (per-
sze pénzrel) lelkesedést csinálni! Az erdélyi
nép engedelmességhez szoktatva szereti Tisza
Kálmánt, ha parancsolják!”

Ne neked Erdély! Ugy keil neked Erdély!
Oly áthatón, világol ki a mostani kormány
roszaságát illetőleg az ellenzéki bizonyítás vi-
lága s te mégis bünnös megátalkodottsággal
behunyod előtte szemeidet, oly csábítón hang-
zik az ellenzéki biztatás a Tisza-féle bálványok
összetörésére s te mégis meghunyászkodol azok
előtt, szolgálásghoz szokott természetben!
Ugy keil neked Erdély! Mért nem hiszed el,
hogy jobb lett volna Oroszország ellen ó isüi
vért vagyont indító háborút indítani, mint en-
nek várható előnyeit a Tisza-Andrássy fele po-
litikával áldozatok nélkül is elérni. Mért nem
hiszed el az ellenzéki közgazdákknak, hogy ká-
ros volt az Ausztriával kötött kiegyezés az au-
tonom vámtarifai behuzása s a szabad kereske-
dési elvek megdöntése miatt, holott így még
megtorló s támadó fegyverrel is bírnak Na-
metország ellen, mely vámmalakk igen hadat
nyers termelésünk kiszállításának! Mért nem
hiszed el, hogy a vasuti bünök és pénzügyi
báklövések aerája jobb volt a mostaniál, a
Tisza-kormányánál, mely amazok büneinek kö-
vetkezmenyeiről az országot megmenteni, s
azok pénzügyi báklövésének eredményét külföld
előtt hitelvettséteggünket elültetni. Mért nem
hiszed el, hogy a Tisza-kormány gazdálkodása
miatt tönkre megy az ország, s azért gyö-
nyörködött bűnös könnyelműséggel a magyar
államhítel hővmérőjének az aranyrentének foly-
tonos áremelkedésében, s mért hiszed az el-
lenzéki esküdozós ellenében vakhittel, hogy ez
az államhítel javulásának biztos jele, s közgaz-
dasági javulásunk felderülésének biztos hirde-
tője? Szegény Erdély, te mindazt hiszed a
mit az ellenzék tagad, s mindazt tagadod, mit

egyszerre abba hagyta eddigi kedvteléseit s egé-
szen más irányba terelte tevékenységét: angyalá
lón a jótékonyágnak.

Nem volt közéletű adakozás, melynél jelenté-
keny összegekkel ne szerepelt volna neve: — a sze-
rencsétlenség, az emberi nyomor minden neme me-
gatalta benne azt a „szívét”, amit az udvarlók hiába
kerestek. Gyűjtés, bazár, jótékony előadás nem es-
hetett meg nélküle s az ápoló intézetek, kórházak, me-
nedékhelyek, bölcsődék, népkonyhák legbuzgóbb
pártfogójukat tisztelték benne.

Rendkívüli fogékonyságot mutatott a társad-
almi bajok iránt, ritka éles elmével fűrkszte
azok okát s élenk érdeklődéssel kutatta orvos-
lásának módját. Minden elméleti előkészület nél-
kül egész társadalmi tudományt fejlesztett ki ma-
gában.

— De hiszen az kétségbeejtő, ha csak a fele
igaz is annak, a mit a fővárosi gyermekhalandó-
ságról beszélnek! Vallja meg, doktor, hogy önök
most az egyszer tuoznak.

— Hígye el, grófnő, hogy az, a mit mi leir-
hatunk és elmondhatunk, századrésznnyire se tünteti
föl a képet oly irtoztató színben, a minő az a va-
lóságban. Mi összeállítjuk a száraz adatokat, meg-
csináljuk a statistikát s a grófnő érző szíve meg-
esik még e száraz adatokon is. De hát ha tudná
minő tapasztalatokon kellett nekünk keresztül menni
míg az eredményre eljutottunk. Az a szomorú,
az a kétségbeejtő, a hogy a mi adatainkat az élet
illusztrálja!

— Budapest addig az utolsó helyen állt azok
közt a nagy városok között, melyekben a születé-
sek száma meghaladja a halálozásokét. Százezer
emberre csak száz szaporulat esik évenként. Hisz
ez már magában is leverő. S önkök most előállnak
hogy még ez sem igaz, mert mintegy kétezer gyer-
meket a fővárosból kiadnak falura s azokból jó, ha
százötven vagy kétszáz éri meg az ötödik élet:
a többi ezernyolcszáz elpusztul. S mert falun
pusztul el, a főváros halandóságában a szám nem
szerepel.

— Igen asszonyom, ez így van. S ennek szám-
bavétele nem csekély mértékben változtatja meg
a hivatalos statisztika számarányait.

— Szegény, nyomorult gyermekek: bizonyára
a rondaság, éhség és roszt bánás öli meg.

— Az, asszonyom. S önnök igaz a van, ha szá-
nakozik felettük. De lássa ezek meg a legboldo-
gabbak. Elvesznek, mielőtt észmélni tudnának:
mielőtt tudatára jutnának annak, hogy van jóllet
van szeretet is a világon, a miből nekik osztály-
részt nem jutott: hogy más gyermekek atyja van,
anya van, — kit nekik megismerhetni nem adott.
Azok a valóban szerencsétlenek, azokat száma
grófnő, a kik föl nevelkednek idegen, érzéketlen
durva emberek között, szeretet nélkül, a többi
gyermek gunyjára s aztán neki mennek, mihetyt
arra való, a világnak, keblökből kiölvé minden
nemesebb gondolat, minden gyünyödébb érzés, az
életnek csak gyülyöletes oldalait ismerve, nevelés,
jó tanács, vezérfonal, erkölcsi ösztön és név
nélkül. Ezeket száma ön asszonyom, a „senki gyer-
mekeit.”

A grófnő elmerengett. Kis idő múlva kissé
reszkető hangon mondá:

— Doktor, volt már önnek oly esete, hogy
oly gyermekhez hitták, a kinek — a szülői —

— Volt több. De egy sem érdekel annyira,
mint egy. Ezelőtt 19 évvel történt. Éjjel vertek
föl álomból s beültettek egy kocsiába, mely egé-
szen be volt függönyözve. Hosszu, utvezető esa-
vargás után, mely alatt tökéletesen elvesztettem a
tájékozást utunk iránya felől, megálltunk egy ház
kapujánál, mely nyitva volt. Mielőtt körültekint-
hettem volna, beléptünk egy teljesen sötét szobá-
ba. Itt kísérőnk leültetett s a benyilóba lépett. Nem-
sokára visszatért karján egy csecsemővel, kezében
éző gyertyával.

A férfi urasági szolgálóruhába volt öltözve,
arcából azonban, bár kalapja mélyen beárnyalta s
magatartásából mégis azt kellett gyitananom, hogy
a magasabb osztályokhoz tartozik.

— Orvos ur, mondá, fontos körülmények kö-